

DOKUMENT Bilaga 1 Sammanfattning av ändringar i etapp 3 av Svenska kyrkans färdplan för klimatet (remissförslag)			DIARIENUMMER KS 2026-1178
UPPRÄTTAT AV Annika Gottberg; Maria Löfgren Gernes	DATUM 1 oktober 2026	DOKUMENTTYP Skriv dokumenttyp	VERSION Skriv version

Bilaga 1 Sammanfattning av ändringar i etapp 3 av Svenska kyrkans färdplan för klimatet (remissförslag)

Inför tredje etappen av färdplanen har en aktualitetsprövning av etappmålen i andra etappen genomförts. Detta innebär att etappmålen från den andra etappen har setts över inom befintliga effektmål och målområden. Arbetet har främst handlat om att justera och förtydliga befintliga etappmål, inte göra om dem från grunden. Mål som fortsatt är relevanta har behållits och de som behövt justeras har utvecklats vidare.

Den tredje etappen har i stort sett samma grundläggande inriktning som den andra etappen. Målen har dock blivit mer ambitiösa och kommer att vara utmanande, med sikte på att uppfylla effektmålen. Vidare har förtydliganden skett i formuleringar och genom tydligare avgränsningar. Dessutom läggs större fokus på beteendeändringar och att integrera arbete i ordinarie verksamheter. Detta är en utveckling från de mer generella formuleringarna i andra etappen.

Målområde 1: Kyrkans uppdrag

Målområdet har i huvudsak samma inriktning som tidigare, men flera mål har omformulerats och ambitionsnivån har höjts. Fokus flyttas från kunskap och reflektion till aktivt arbete för värderings- och beteendeförändringar, klimaträttvisa och omställning. Målen om värderingsförändringar har slagits samman och breddats till att även omfatta beteendeförändringar, medan målet om klimaträttvisa skärps från att handla om kunskap till aktiv handling. Målsättningen om att integrera färdplanen i styrning och systematiskt arbete tydliggörs.

Målområde 2: Energianvändning och byggnader

Liksom tidigare etapper av färdplanen har målområdet fokus på att minska utsläpp genom att effektivisera och konvertera. Målsättningen för energieffektivisering höjs betydligt. Mängden köpt energi ska i tredje etappen minska med minst åtta procent per år jämfört med fem procent per år i andra etappen. Konverteringen, det vill säga utfasning av fossila bränslen, utökas till att även omfatta naturgas (utöver eldningsolja). Målsättningen för minskade utsläpp per kreation skärps från 20 kg koldioxidekvivalenter per kreation till 15. Målet om utsläppsminskning från energianvändningen utgår eftersom det följer av övriga etappmål.

Ett nytt mål om minskad lokalyta tillkommer för att möjliggöra ytterligare minskningar av energianvändningen med den grundläggande uppgiftens behov som utgångspunkt.

Målområde 3: Produktion av förnybar el

I andra etappen fanns mål för egenproduktion av el både under målområde 3 och målområde 8 (Skog och mark). Målet under målområde 3 omfattade i andra etappen samtidigt även förnybar elproduktion inom prästlönetillgångarna. I tredje etappen återfinns målet för prästlönetillgångarna under målområde 8. Målområde 3 handlar nu bara om församlingar och pastorat, samt stiftens och den nationella nivåns kanslier. Det innebär att målsättningen för mängden egenproducerad el sänks avsevärt inom målområde 3 (från 85 gigawattimmar under etappen till 6 gigawattimmar per år i tre år).

Målområde 4: Resor och transporter

Målområdet har fortsatt fokus på bilresor och flyg. Målet för fossilfria bilresor har höjts från 75 till 100 procent. Gruppresor som var inskrivet i mål i andra etappen är inte längre med i målformuleringen i tredje etappen. Mål 4.2 om minskade bilresor fokuserar på användningen av privat bil i tjänsten, och inte totala bilresor som i andra etappen. Målet om praktiska förutsättningar för fossilfria färdmedel utgår då bedömningen är att det är en åtgärd snarare än ett mål. Flygresor har delats upp i två mål för att möjliggöra olika målnivåer för inrikes- och europaflyg och interkontinentalt flyg. Målnivån för inrikes- och Europaflyg innebär att flyget ska minska med 80 procent och minskningen avser perioden 2018 - 2030 i stället för andra etappens fyra år. Målnivån för interkontinentala flyg innebär en sänkning av ambition mot andra etappen, även det fördelat på tolv år i stället för på fyra år.

Målområde 5: Begravningsverksamhet

Målområdet har samma inriktning som i andra etappen men målnivån har höjts. Målområdet fokuserar på maskiner och särskilda transporter, medan resor inom begravningsverksamheten omfattas av målområde 4 Resor och transporter. Det tidigare målet om en generell samordning av transporter av stoft och aska, har snävats in till att röra de transporter som bekostas av Svenska kyrkans begravningsverksamhet, och samtidigt förtydligats till att de ska vara fossilfria och resurseffektiva. Målnivån för maskiners och transportfordons fossilfrihet har höjts från 75 till 100 procent. Samtidigt har effektiva skötselmetoder som främjar biologisk mångfald lagts till eftersom skötselmetoder och maskinanvändning är nära sammankopplade. Även målnivån för restavfall har höjts.

Målområde 6: Konsumtion och investeringar

Till stor del har målområdet samma fokus på inköpsprocesser, avtal och cirkularitet. Dock har några mål formulerats om för ett tydligare fokus på beteendeförändringar. Målsättning om avtal har utökats från att gälla nationella och regionala avtal till ökad användning av skriftliga avtal generellt. Formuleringen av målet om återbruk och cirkularitet har renodlats, samtidigt som en målformulering om hållbara produkter har tillkommit i tillägg till hållbara inköpsprocesser. Ett nytt mål har lagts till som handlar om livsmedelskonsumtionen eftersom det är en av de största utsläppskategorierna av inköp. I första etappen fanns mål om inspirationsinsatser för livsmedel. I andra etappen låg fokus på att etablera stöd för hållbara inköpsprocesser som i sin tur ska leda till konsumtion med lägre utsläpp. I tredje etappen har ytterligare en inköpskategori med stor klimatpåverkan synliggjorts i ett eget mål. Det gäller ett nytt mål om åtgärder för minskade utsläpp från entreprenader.

Målen om kapitalplaceringar har samma inriktning som tidigare, men följs i tredje etappen upp i termer av antal enheter.

Målområde 7: Klimatanpassning och krisberedskap

De föreslagna målen är en följd av det arbete som har gjorts i andra etappen. Målet om att utreda hur vissa typer av fastigheter påverkas av klimatförändringarnas effekter bedöms vara uppfyllt och ersätts därför med ett nytt mål om att ta fram handlingsplaner för församlingsägda fastigheter. Målet om samverkan och utbildning inom klimatanpassning har utgått eftersom en digital utbildning redan finns tillgänglig och ytterligare kunskapsmaterial har utvecklats. Mål 7.2 har skiftat fokus från en allmän förmåga att möta olika behov vid akuta och långsamt framväxande klimatrelaterade kriser till att tydligare integrera extrema väderhändelser och klimatförändringens konsekvenser i Svenska kyrkans beredskapsarbete. På ett liknande sätt ska nu rättvisaspekten integreras i arbetet med klimatanpassning, snarare än att bara synliggöras.

Målområde 8: Förvaltning av skog och mark

Målen i tredje etappen fokuserar på fossilfri skötsel och på klimatnytta i skogsproduktionen. Liksom tidigare framgår att klimatnyttan ska balanseras med andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Likaledes finns mål om klimatanpassning för både skog och jordbruksmark kvar, och erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling av jordbruksarrendatorer. Etappmålet om produktion av förnybar el i andra etappen är uppfyllt och i närtid finns hinder för att öka produktionen. Målet finns dock kvar för att visa

potentialen om förutsättningarna ändras. De mål som är strukna är mål om beräkningsmodell och mål om att aktivt bidra till forskning. Arbete sker ändå i dessa frågor och bedöms inte behöva målsättas inom färdplan för klimatet. Även målet om att verka för ökat träbyggande har strukits eftersom prästlönetillgångarna i begränsad mån själva bygger och i begränsad omfattning påverkar samhällsplanering och byggande. Vidare uppmärksammas nu samiska folket i ingresstexten till målområdet, men mål 8.9 i andra etappen utgår i etapp tre eftersom utvecklingsarbete pågår till följd av kyrkomötesbeslutet om hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk (KsSkr 2025:6). Aktualitetsprövningen av färdplanens tredje etapp har också skett vid en tidpunkt då mycket av utvecklingsarbetet till följd av kyrkomötesbeslutet är i ett inledningsskede. En konkretisering av målsättningar kommer därför att ske inom ramen för utvecklingsarbetet i förhållande till det nya regelverket för prästlönetillgångarna.